

POKLICALO JU JE SRCE SVETA

RAZMIŠLJANJE PETRA
HUIJSA O NASTANKU
IN RAZVOJU DUHOVNE
ŠOLE ZLATEGA ROŽNEGA
KRIŽA TER O NJENIH
USTANOVITELJIH. JANU
VAN RIJCKENBORGHU
IN CATHAROSE DE PETRI

POKLICALO JU JE SRCE SVETA

RAZMIŠLJANJE PETRA HUIJSA
O NASTANKU IN RAZVOJU
DUHOVNE ŠOLE ZLATEGA ROŽNEGA KRIŽA TER
O NJENIH USTANOVITELJIH, JANU VAN RIJCKENBORGHU
IN CATHAROSE DE PETRI

Založba Rosa

1. DEL

RED ROŽNEGA KRIŽA PRIPRAVA V SVETOVNEM POLJU

1. Naravna duša in srce sveta

Jan van Rijckenborgh je videl pred seboj neštete osvobodjene duše. Pričakoval je, da bo človek naredil samo en, relativno majhen korak v življenju brez zagledanosti vase in bo spoznal, kako omejena je normalna, naravna zavest ter kako velike so možnosti, ki jih nudi nova zavest duše.

Za pridobitev nove zavesti so se mu zdela potrebna približno tri leta prvega notranjega šolanja. Tako bi bil človek sposoben prestopiti meje življenja, usmerjenega le nase. Postal bil velik stvarjenja. Lepota te ideje in popolnega načrta v njenem ozadju bi ga prestavila v ogenj in plamene. Na tej osnovi bi lahko človek dejansko sodeloval pri velikem delu za svet, ki ga je imel Jan van Rijckenborgh pred očmi. Samo to delo – zadoščalo bi 10.000 duš – lahko prepreči, da lastni interesi in način življenja, ki žene individualnost do vrhunca, uničijo celotno družbo; da ne govorimo o posledicah, ki zadevajo planet.

Ker je njegovo srce napolnjevala ljubezen do ljudi, je že kot mladenič sodeloval za mladino v nizozemski Hervormde Kerk (reformacijski cerkvi), kateri je pripadala njegova družina. Naslednja prošnja izraža njegov življenjski moto:

»O, Bog, osvobodi me zaslepljenosti in naravnega gona. Daj, da spoznam lepoto tvojega prvotnega stvaritvenega načrta, ki ga želiš preko svojih svetih služabnikov in s Kristusovo milostjo znova povezati z nami.«

⁴ Johann Valentin Andreae: *Reipublicae Christianopolitanae*, v pojasnili v obliki pisma Johna Twina, Haarlem, Rozekruis Pers.

Jan Leene
leta 1939

Kasneje je iz mnogih zornih kotov govoril o tem, kaj je potrebno za prepoznanje »lepote prvotnega stvaritvenega načrta«. Na najrazličnejše načine je opisoval pogoje, ki morajo biti izpolnjeni, da bi se osvobodili omejitve naravnega rojstva. Pri tem nikoli ni opustil dveh izhodišč, »naravno rojstvo« in »prvotno, duhovno življenje«. V štirinštiridesetih letih delovanja je v središče vedno postavjal svetovno dušo, ki je bila zanj Kristus. Kristus je povezujoča življenjska energija na višji ravni, ki je nikoli ne moremo uporabiti v naravi, v svojem življenju.

Mladini je ponudil stališča, ki so se je dotaknila v srcu. Na koncu IX. poglavja dela *Christianopolis* je primer tega:

»Še posebno se obračamo na mlade prijatelje in prijateljice med nami, ki imajo življenje še pred seboj. Če nas razumete, bi vas radi prisilili: razklenite okove, v katere so vas vklenili že ob rojstvu. Upajte si stopati po kolesnicah tega padlega svetovnega reda. Spomnite pa se, da ste božji otroci. Morda boste po merilih bazaltnega mesta živeli revno in težko, vendar boste kot prebivalci Christianopolisa zelo bogati, legendarno bogati.«

Kakšen človek je bil Jan van Rijckenborgh?

Skupaj s somišljeniki je z železno močjo gradil duhovno polje sil, duhovno oazo. Pravzaprav bi morali reči ne z železno, ampak z diamantno voljo. Pri tem si je za vodilo izbral Kristusove besede: »Učite se od mene, saj sem blag in iz srca ponižen.« (Matej, 11,29) Svoje življenjsko delo je opravljal požrtvovalno in popolnoma jasno usmerjeno na cilj. Najpomembnejša pri tem pa je bila moč Kristusa, svetovna duša, ki nam kaže drugačno življenje, življenje svetlobe, miru, čiste lepote in bratstva. K vsakemu je pristopil z blagostjo človeka. Catharose de Petri, ki je skupaj z njim ustanovila Lectorium Rosicrucianum, ga je imenovala odposlanec.

Jan van Rijckenborgh je bil tudi preprost, običajen človek. »Čisto običajen, prijazen človek«, je rekla njegova hči Els Hamelink-Leene, »oče, ki je, kot vsi očetje, z mojim bratom igral nogomet. Bil je pravi ljubitelj nogometa. Pogosto je imel popoldan predavanje in šel nato gledat nogometno tekmo.«

Jan Leene, to je pravzaprav ime Jana van Rijckenborgha, se je rodil leta 1896 v Haarlemu kot najmlajši od štirih otrok. Dečka sta se imenovala Jan in Wim (Zwier Willem). Janovo zdravje je bilo izredno šibko. Pred svojim tridesetim rojstnim dnem je bil dvanajst let tako bolan, da je bilo njegovo življenje ogroženo. Obiskoval je krajevno mošćansko šolo. Oče Hendrik je skupaj z njim vodil veletrgovino z blagom in tekstilom, od katere sta lahko živeli obe družini. Brata sta rastle v strogo reformiranem okolju. Stric Johannes je v družini skrbel za pravo učenje. Vprašanja, s katerimi sta se brata soočala, vse, o čemer sta govorila ali kar sta počela, še zdaleč ni bilo dobrodošlo pri vseh družinskih članih, gotovo pa ne pri tem stricu. Smrtno resno je v nekem trenutku zagotovil: »Wim (Z. W.) lahko morda še pride v nebesa, Jan pa zagotovo ne.«

Leta 1915, star devetnajst let, je Jan Leene postal uradnik, Wim, star štiriindvajset let, pa se je učil za krmarja. Ko je leta 1920 oče umrl, sta brata prevzela tekstilno trgovino.

Ker pa je delo, o katerem poroča ta knjiga, terjalo vso pozornost in se je v času krize ponujalo le malo sijajnih ekonomskih možnosti, sta se popolnoma posvetila temu, kar sta oba prepoznala kot svojo nalogo. Vso družino je v življenju zelo zanimalo »zakaj«, vloga vere, socialna nepravilnost, kakor tudi delavsko gibanje, ki se je na Nizozemskem pojavilo v prvih letih dvajsetega stoletja. Spraševali so se, kaj dejansko pomeni uporaba krščanskih vrednot v vsakdanjem življenju.

⁵ Pogovori z E. T. Hamelink-Leene februarja 2008

⁶ Severno-nizozemski arhiv, vojni register, nr. 407 277 & 413 601

⁷ Glej opombo 5

Haarlem,
Amsterdam-
se Poort
(Amsterdam-
ska vrata),
približno leta
1900

Med božjo službo v neki drugi cerkvi je Jan Leene nekoč srečal dekle, ki je s svojim čistim petjem dala srečanju sijaj in posebno globino. Ime ji je bilo Jo Ames. Kot član vodstva združenja mladih mož svoje cerkve jo je Jan povabil, naj poje tudi pri njih. Zatem jo je prosil, če jo lahko spremi domov. Dne 9. avgusta 1923 sta se poročila in 1924 se je rodil njun prvi otrok, Henk. Osem let kasneje je prišel na svet še drugi otrok, hči Elsine Tine.

Na začetku dvajsetega stoletja, v dolgih poletnih dneh na haarlem-skih sipinah, sta se brata vedno znova poglobljala v velika vprašanja, ki se pojavljajo v življenju vsakega človeka. Kje je vir, izhodišče? Kajti cerkev . . . ah, v Hervormde Kerk, v kateri sta bila oba krščena, njuni iščočiči duši nista našli zadoščenja – kljub nemajhnemu prizadevanju posebnega župnika, ki je izražal njune mlade ideale. Ta svobodomi-selni duhovnik krščanstva ni imel za filozofijo, ki jo sestavljajo stroga življenjska pravila. Bog in duša posameznika se v naravi ne ujemata, je menil. Zanj je bil Bog kot energija »v svojem bistvu vedno zunaj

človeka. Človek lahko Boga pozna, po njem hrepeni in se z njim združi v božji moči ter energiji, ki sta prisotni tudi v človeku.« Ta človek je bil reformirani župnik, profesor doktor A. H. de Hartog.

⁸ Glasha & religija. Handelingen van het Genootschap »Muzik en Religie«, konferenca o glashi od 29. avgusta do 1. septembra 1924 v hiši Oo!gaard v Arnhemu, Amsterdam, 11. j. Paris, 1924.